

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 513a

Tiltaltes navn: Henrik Holmeide

Årstall: 1732

Sted: Tingvoll i Møre og Romsdal

U t s k r i f t

av

kirkebok for Tingvoll prestegjeld 1732 - 1751.

1732 Dom: 15 p Trin: maatte ieg Examinere det Røgte at en
 strippende fin, som kalder sig Tomes, hand skulle paa Holmeide
 udi Hendrichs Stue aabenbaret nogle som hafde staaelt Smør, ost
 og mell fra Huusmanden Ingebricht Hens: under Holmeide. Da
 for[k]llarer den opnefte og af finnen udsagde Tyv Guri Jonsd:
Holmeid sig saaledes paa Effterfølgende Spørsmaal. Har finnen
 i Enrum eller aabenbaer sagt dig det at du est den som har staa-
 let Ingebrichts mad ? hand sagde intet hemelig med mig der om,
 men aabenbare sagde mig det i Hendrichs stue ?
 har du og staaelet Ingebrichts mad? Sv: Ja noget der af.
 Var du allene der om? Ney, men Marie Amunds:, Daa Christens
 Kone var med mig.
 Sagde finnen det, at du var allene eller nogen var med dig? Ney,
 hand sagde der var Een til med mig og nefte ingen. -
 Hvor kom du ind til Finnen ? Finnen var effter mig og bad mig
 komme ind.
 Veste du hvad finnen ville dig, da hd ville hafve dig ind? Ney.
 men ieg var red for ham.
 Kunde du icke gaaet af Veyen og skelt dig for finnen ? Ney, men
 ieg for skrek gik af mig selv der ind og ey kunde komme mig til
 at gaae anden stedz.
 Har du bekient det for finnen, da hand sagde det til dig, eller
 har du tilforn sagt det til noget Mske ?
 Sv: Ney, ieg svarde ikke finnen noget uden dette, Jeg brød intet
 Laaset op jeg har og aldrig tilforn sagt noget Mske det. men

siden har jeg tilstaaet det for Ingebrich og andre.

Ingebricht forklarer sig saaledes paa disse Spørsaal.

Hvor fik du fat paa dene fin ? Finnen kom til Strubstad og der hd fik høre, jeg var bestaalet, sagde hand, ieg ville tale ved den mand, da sente Hendrich Strubstad sin Dreng efter mig, som sagde der er en finmand som vil tale med dig.

Gik du da med Budet til finen ? Sv: ja.

Spurde finen dig noget først, eller fortalte du ham din Skade ? Ney, hand spurde mig, om der var noget borte for mig, da sagde jeg ham det.

Bad du ham aabenbare dig, hvoo der hafde staalet fra dig. ja, jeg spurde ham om hd kunde, da sagde hand, vil ieg give ham 4 s. skal hd gjøre det.

Gav du ham strax de 4 s. ? Ja.

Sagde hand dig paa Strubstad, hvoo de vare der hafde staalet fra dig? Ney.

Kom da finen til dig i dit huus? ja, om Natten hd kom tilbage fra Koxvig kom hd til mig og bad mig følge sig til Holmeide, der vil hd vise mig tyven.

Fulde du om Natten med ham ? hvie biede du ikke til Dagen ? ja, jeg maatte staae op og endelig følge ham, thi hd ville ikke bie til Dagen ?

Hvor kom I ind paa Holmeide om Natten ? udi Hendrich Holmeids Stue, thi der ville finnen endelig ind for at faae Almisøe.

laae folket ? ja, men ieg bleste i lys for os. derpaa bad finnen mig gaae ind i Koven og beder manden om Almisse. som og finnen hafde lovet mig paa Holmeid at vise mig tyven Ventede du paa at faae kundskb om tyven, effterdi du tøvede og ikke strax gik din vey fra Holmeide ? ja, det var det ieg biede effter.

Hendrich Hofllmeide forklarede sig saaledes,
 Veeste du af finnen var **ventende** til dit huus den Natt? Ney,
 jngen i mit huus veeste der af.

Spurde du ikke, hvad finnen ville om Natten, og hvi hd ikke
 lagde sig? Ney, ieg spurde ham ikke, thi ieg laae en lang tid
 efter finnen var kommen

Bad nogen Eder staae op og komme ind til finnen, jo min Kone.
 Veeste I noget af det ærende finnen og Ingebrich kom udi? Ney,
 ikke førend finnen talte om det som var staalet, og den skulle
 komme frem som hafde gjort det.

Vliste I ikke finen af Eders huus med sit gøglerie ? Ney.
 Hvad tid om Natten kom de til Eders Huus? Noget lit over Midnat.
 Ville finen strax hafve bud paa Guri, Sv: ja, Min dreng gik ef-
 ter hænde, men hun ville ikke opstaae om Natten.

Hvor kom hun da ind i Eders huus til finnen ? Hand gik selv
 efter hænde 2 gg og siste gang, kom hun indførend finnen.
 Hvad foretog finen sig da ? Sv førend Guri kom ind, bad finen
 os hafve bud efter den mand som hinsides Elven ; Min Kone
 spurte, om det var Medhielperen og Kirke vægteren, ja svarte
 finen og da hand var kommen helsede hand manden og blev siddende
 i det nedre Høysæde.

Var der mange folk inde i Stuen da I hos finen vare samlede ?
 Ja, jeg og min Kone Ingebrich, Erich Jons: Tøsen og drengen, og
 Endre Holmeide.

Hvad sagde finen til medhielperen ? finen spurde Endre, om
 det er Synd at aabenbare en tyv. Dertil Svarede Medhjelperen.
 Alt det som er mod Guds Befalning det er Synd ? og finnen sva-
 rede igien, det var sant.

Hvad foretog finen sig videre ? Hand begjærede ind i stuen

til sig en Bøtte med vand, som min Kone bar ind og satte paa Gulvet, og finen paastod at sættes hen til sig ved det nedre Høysæde finen blev siddende udi.

Giorde hand noget med haanden ved bøtten, eller rørde hd i Vandet ? Ney ! hd rørde hverken bøtten eller andet, men sad og saae stirrende i Bøtten.

Var Guri indkommen førend vandbøtten kom ind? Ney, men noget der effter, da finen selv hafde været effter hænde, kom hun ind før ham, og satte sig paa benken ved Døren.

Da finen siste gang kom ind; skrævede hd over bøtten eller talede hand nogle ord ved bøtten ? Ney! men gik bøtten forbie og satte sig i venstre Høysæde.

Hvad sagde hd da eller giorde ? Sv: Hand raabte Guri paa Nafn at hun skulle komme frem og flie ham den Liintraa, hun hafde lovet at give ham, da kom hun frem, at ville levere ham et Traadnøst i haanden, men hand ville icke tage den med sin haand, men sagde saaledes til hænde. Kast det ned i der ! pegende paa Vandbøtten.

Giorde Guri saa ? Ney, hun lagde Traadnøstet paa benken hos finen, men hand bad hænde haardelig tage det igien og kaste det ned i bøtten, det giorde hun frivillig og kaste Traadnøstet ned i Vandet.

Flød traadnøstet paa Vandet ? Ingen af os saae det, og Guri siger hun ikke kom bøtten saa nær, at hun kunde see det.

Hvad sagde da finen ? Sv. Nu er du frie, sagde hd til Guri, der paa gik Guri og satte sig paa benken, men da Præstens Medhielper talede ham til for sit Narerie og Gøglen, svarede hd lad hænde komme hid og see paa Læset (thi hand hafde Ingebrichs laas, som var for hands huus, da det blev bestaalet. Guri gik

frem og saa paa laaset finen holt høyt i haanden og da sagde hand, det bliver ikke dig, det bliver vel en anden ! Da tiltalte Medhielperen ham for hds gøglerie igien, da sprang hd op i Iver for bordenden, og sagde Der har du tyven, pegende hen paa Guri, enten du vil tage mig eller hælde, du har taget det, og du skal følge mig til Harboe, du har taget det, du og een til.

Hvad svarede Gurie ? Guri taugde stille og svarede intet, men da finen igien spurde om det var vakkert at bryde laas, svarede hun, øg har int brut laaset og derpaa gik hun paa Dør,

Blev da finen længe der effter i Eders huus? og hvad afskeed gav I ham ? Hand sang der effter en dansk salme, os ubekient, dog var Jesu navn ofte i den, og hand bøiede sin Knæ hver gg Jesu navn indfalt i den. Derpaa gik hand paa dør og tog Afskeed, og alle skildes og hver gik sin Vey.

Hvem fulde med finen fra dit huus og Holm Eyde ? Sv: Den same Ingebricht som om Natten fulte ham til mit huus, mig aldeles uafvidende, tog ham med sig, da var det i Lysning og Soelen begynte rinde. Løverdags Morgen d: 13 Sept: 1732.

Ingebricht blev atter tilspurt og saaledes forklarede sig paa Spørsmal.

Gik finden hiem til dit huus og hvad sagde hand der, eller underveys med dig ? Sv: Ney da fulte hd ikke til mit huus, men ieg maatte føre ham til Strubstad, hvor hand sagde af, at hand har fundet og vist Tyven.

Var Hendrich Strubstad med at bede finen vise dig Tyven: Ja, hand snakkede med der om til finen, og sagde, hand syntes Synd i mig.

Fulte du finen videre ! ja strax fra Strubstad førte ieg finen til Vaagbøen, hvor hands Kone og et barn var i huuset hos

Eric Huusmd paa Vaagbøen

Hafde finen ingen videre Snak eller begiering til dig ? Jo, hd paa Strubstad paastod og blev eens med mig, at ieg skulle give ham 1 ort penge, dersom hand rigtig kunde aabenbaere og skaffe mig Tyven, hvilken ort finen ogsaa derfor forud paa-stoed, som ieg og anden gang vi vare til sammen paa Strubstad betalte ham og siden gav ieg ham en liden Kiste i Guds Nafn. Videre veed ieg ikke om ham, thi ieg har aldrig seet ham før eller siden.

Hendrich Strubstad blev tilspurt om det har sig saaledes, som om ham kand være indført og her nefnt, at hd sende bud effter Ingebrigt, talte med finnen, og bad ham skaffe Tyven frem

Hendrich Strubstad svarede; hand loed sin Dreng gaae effter Ingebricht da finnen ville tale med ham, hand og ikke videre talte med finnen end hand samtykte at Ingebricht bad ham skaffe Tyven og syntes synd i Ingebricht som var og er en fattig Mand.

Om finen aabenbarede for Eder at hand kunde slig konst ?

Sv: Da finen hørde, at Ingebricht var bestaalet, sagde hand, dersom ieg fik tale med ham, kunde hand vel kome til at faae dem aabenbare.

Marie Dum Christens qvinde blev tilspurt.

Har finnen seet, talt eller snakket med dig ? Sv: Ney.

Er det Sant som Guri Jonsd: sige, at du var med at stæle Smør ost og Mel fra Ingebricht Kløven ? Sv: Ja, jeg var med hænde, men tog ikke uden en smørkande.

Hvem har sagt dig at finnen har aabenbaret Eder ? Sv: Gurie min medtyv, sagde mig det om Søndagen.

Spurde du hænde ikke, om hun hafde bekient det for finnen eller andre og saaledes aabenbaret dig ? Sv: Guri sagde hun bekiente det siden for andre.

Væste du af, at finnen ville til Holmeide og aabenbare Eders tyverie Sv: Ney, men fik høre det samme dag, at hand hafde der været.

Dene Examen er holden i Klokkerens og Medhielpernes Endre Holmeide og Lars Soliens paahør, som og hafver hørt paa spørgsmaalene og Svarene

Til Slutning: Er nogen blant Eder alle som kiender dene fin af navn af hvad Sogn og sted hand er? Svarede Ney. -

Den 9 oct var indkaldet for mig og Medhielperne De msk: som i det Nattespil og tyverie vare begrebne som af mig blev examineret Dom: 15 p Trin. Da ieg efter raadførsel med min Biscop saaledes fant for got at slutte og kiende.

Hendrich Holmeide som tillod finnen om Natten at giøgle i sin Stue, dog uvidende hands Erinde da hand kom til hands huus (Er ellers en stille skikkelig og Enfoldig mand tillige med Mange Børn) for hds fattigdom multeres kun paa 4 §

Hendrich Strubstad, som var førstemand at spørge finnen og hafve bud efter Ingebricht i det Erinde, samt i hvis huus finnen blev betalt, Multeres at betale til Tingvolds fattige inden Juel, 1 rdlr: 2 - 16.

Ingebrich Huusmand, som var bestaalen, og søgte finnen betalte ham for sin Kunst, førte og fulde ham om Natten, hand Multeres efter sin fattigdom til de fattige 4 §.

Guri Ionsdatt: Holmeide bliver først haardelig af Præsten nu straffet med ord og advaeret; dernest settes i Medhielperens paahør fra alt: Sacr: eet heelt Aar fra Mich: 1732 til Mich: 1733. da publ: at absolveres, om hun forbædrer sig fra sit forargelige

Væsen og levnet i mange Maade ^{ikke} hvis/hun kiendelig forbædrer sig,
sendes hun naar Aaret er omme, til Trondhiems Tugthuus

Mari Amunds: Dum Christens kvinde, først haardelig tiltales
af Præsten, der nest i Medhielpernes pashør sættes fra alt:

Sacr: indtil Nye aar 1733 dereffter publ: absolveres.

Saaledes afsagt, forelæst de paagieldende i Medhielpernes paa-
hør og siden skal observeres til fuldbyrdelse.

Tingv: d: 9 Oct: 1732.

P Harboe. "